

**Beoordelingscriteria en verplichte literatuur en/of hulpmiddelen –
studiejaar 2026/2027**

GENERIEK

**behorende bij de leeruitkomsten van de
Tweedegraads Bacheloropleiding Academie Educatie**

VOLTIJD

HAN University of Applied Sciences

Inhoudsopgave

.....	1
VOLTIJD	4
1. Cursus Oriëntatie op het beroep	4
2. Cursus Oriëntatie op positief leerklimaat	5
3. Cursus Ontwerpen, uitvoeren en evalueren van een onderwijsactiviteit	5
4. Cursus Oriëntatie op de lerenden	6
5. Cursus Effectieve instructie	6
6. Afstemmen binnen een positief leerklimaat	7
7. Leerstof verwerken	9
8. Ontwerpen van onderwijs	10
9. Formatief handelen	11
10. Beoordelen en beslissen	11

VOLTIJD

1. Cursus Oriëntatie op het beroep

Beoordelingscriteria

Beoordelingsdimensies <i>Waar kijken we naar?</i>	Beoordelingscriteria <i>Waar moet het aan voldoen?</i>
Beeld van het beroep	Je toont aan dat je op onderzoeksmatige wijze een concreet beeld hebt verkregen van de dagelijkse werkzaamheden, rollen en taken als leraar.
	Je toont aan dat je op onderzoeksmatige wijze een concreet beeld hebt verkregen van de organisatie en het onderwijsconcept van de school.
	Je toont aan dat je op onderzoeksmatige wijze een concreet beeld hebt verkregen van het Nederlandse onderwijsstelsel, actuele thema's en functies van het onderwijs gerelateerd aan de eigen onderwijscontext.
Reflecteren & Onderzoekende houding	Je reflecteert vanuit een onderzoekende houding op jouw handelen in een beroepssituatie, waaruit blijkt dat je kunt terugkijken op een situatie om daarvan te kunnen leren. Daarbij maak je gebruik van relevante kennisbronnen.
	Je kunt je verwachtingen ten aanzien van het beroep van leraar benoemen in relatie tot wie je zelf bent.
	Je hebt zicht op je ontwikkelpunten en waar je kwaliteiten liggen vanuit verschillende perspectieven.
Professioneel handelen	<p>Je hebt een professionele houding (bijv. afspraken nakomen, feedback vragen/verwerken, organiseren van eigen werk en professioneel communiceren) voor het beroep van leraar.</p> <p>Je hanteert correct taalgebruik: Je tekst (mondeling of schriftelijk) past bij het doel dat je ermee wilt bereiken en is afgestemd op het publiek. Redenaties zijn navolgbaar doordat je duidelijke verbanden aanbrengt tussen zinnen, alinea's en grotere tekstdelen. Woorden en formuleringen passen bij wat je wilt zeggen. In schrijfproducten hanteer je overwegend foutloze spelling, interpunctie en grammatica. Je tekst (mondeling of schriftelijk) past bij het doel dat je ermee wilt bereiken en is afgestemd op het publiek</p>
Kan en wil ik leraar worden?	Je geeft met behulp van bovenstaande dimensies een onderbouwd antwoord op de vraag; Kan en wil ik leraar worden?
Verplichte literatuur en / of hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> • Geerts, W., Van Kralingen, R. (2025). <i>Handboek voor leraren</i> (4e druk). Bussum: Coutinho. ISBN: 9789046907221 • Van der Wal, J., Theunissen, M. & De Wilde, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. ISBN: 978904690758 • Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A., & Verbeeck, K. (2020). <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (2e druk). Bussum: Coutinho.

2. Cursus Oriëntatie op positief leerklimaat

Dimensies	Beoordelingscriteria
Contact maken	Je maakt contact met lerenden door actief te luisteren , oogcontact te maken, interesse te tonen in hun leef- en belevingswereld, (non)verbaal aan te sluiten en het contact af te stemmen op de lerenden.
Observeren	Je voert doelgericht en methodisch een observatie uit waaruit blijkt dat je zicht hebt verkregen op processen in de groep. Je herkent pedagogische dilemma's bij anderen of jezelf en kunt verwoorden op welke manier deze van invloed zijn op de groep.
Leidinggeven aan de groep / klassenmanagement	<ul style="list-style-type: none"> - Je onderzoekt je eigen (non)verbale gedrag/houding en het effect daarvan op de groep. - Je hebt zicht op de regels en routines van de groep en kunt hiernaar handelen. - Je kunt gedrag signaleren, er betekenis aan geven en je kunt handelingsalternatieven benoemen. - Je vraagt de aandacht van de groep bij een onderwijsactiviteit en je kunt de aandacht van de groep vasthouden.
Reflecteren op pedagogisch handelen	Je reflecteert methodisch op een pedagogisch dilemma rondom leidinggeven aan de groep of over contact maken met lerenden. Je hebt door middel van feedback van anderen inzicht verkregen in je kwaliteiten en leerpunten met betrekking tot jouw pedagogisch handelen t.b.v. het positieve leerklimaat.
Verplichte literatuur en / of hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> • Geerts, W., Van Kralingen, R. (2025). <i>Handboek voor leraren</i> (4e druk). Bussum: Coutinho. ISBN: 9789046907221 • Van der Wal, J., Theunissen, M. & De Wilde, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. ISBN: 978904690758 • Ros, A., Castelijn, J., Van Loon, A., & Verbeek, K. (2020). <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (2e druk). Bussum: Coutinho.

3. Cursus Ontwerpen, uitvoeren en evalueren van een onderwijsactiviteit

Dimensies	Beoordelingscriteria
Oriëntatie	Je brengt in kaart wat de lerenden aan het einde moet behalen (vakinhoud/vaardigheid) en hoe dit samenhangt met de voorkennis, ervaringen van leerlingen en de relevante kaders . Je brengt in kaart welke middelen en leeractiviteiten je in zou kunnen zetten.
Ontwerpen	<ul style="list-style-type: none"> - Je ontwerpt aan de hand van een didactisch model en op basis van je oriëntatie een onderwijsactiviteit, inclusief leeractiviteiten en materialen. - Je verantwoordt je keuzes vanuit didactische uitgangspunten.
Uitvoeren	Je voert je onderwijsactiviteit uit volgens het ontwerp.
Evalueren	<ul style="list-style-type: none"> - Je evalueert of het doel van de onderwijsactiviteit is behaald, en gebruikt hierbij feedback van de lerenden en je begeleider. - Je evalueert hoe je onderwijsactiviteit is verlopen, en gebruikt hierbij feedback van de lerenden en je begeleider.

Reflectie op oriëntatie, ontwerpen en uitvoeren	Je reflecteert op basis van de evaluatie en kijkt daarmee terug op je ontwerp en je didactisch handelen en formuleert op basis hiervan verbeteringsuggesties.
Verplichte literatuur en / of hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> • Geerts, W., Van Kralingen, R. (2025). <i>Handboek voor leraren</i> (4e druk). Bussum: Coutinho. ISBN: 9789046907221 • Van der Wal, J., Theunissen, M. & De Wilde, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. ISBN: 978904690758 • Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A., & Verbeeck, K. (2020). <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (2e druk). Bussum: Coutinho.

4. Cursus Oriëntatie op de lerenden

Dimensies	Beoordelingscriteria
Kennis van lerende	<ul style="list-style-type: none"> - Je past kennis toe over de leef- en belevingswereld en de (culturele) omgeving van de lerenden. - Je hebt een <i>brede</i> kennis van de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van de lerende en past deze toe.
Afstemmen op basisbehoefte	In contact met lerenden stem je af op hun behoefte aan relatie, autonomie en competentie.
Inzicht in eigen handelen	Je toont je bewust van de invloed van jouw eigen identiteit en leefwereld op jouw rol als docent.
Verplichte literatuur en / of hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> - Geerts, W., Van Kralingen, R. (2025). <i>Handboek voor leraren</i> (4e druk). Bussum: Coutinho. ISBN: 9789046907221 - Van der Wal, J., Theunissen, M. & De Wilde, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. ISBN: 978904690758 - Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A., & Verbeeck, K. (2020). <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (2e druk). Bussum: Coutinho.

5. Cursus Effectieve instructie

Beoordelingsdimensies	Beoordelingscriteria
Structuur in instructie	Je formuleert betekenisvolle leerdoelen.
	Je maakt gebruik van afgebakende lesfasen en geeft duidelijke, stapsgewijze instructies
	Je gebruikt relevante en gevarieerde voorbeelden en digitale leermiddelen om uitleg te ondersteunen.
Uitleggen en voordoen	Je maakt tijdens je instructie gebruik van de principes uitleggen en voordoen.

Activeren van voorkennis	Je activeert de voorkennis van lerenden door middel van gerichte vragen en interactieve activiteiten.
	Je sluit effectief aan bij de voorkennis om nieuwe leerdoelen te introduceren en te verbinden met al aanwezige kennis.
Evaluatie van eigen handelen	Je evalueert systematisch de effectiviteit van je instructie aan de hand van leerdoelen en analyseert praktijkresultaten om je aanpak te verbeteren.
	Je bedenkt handelingsalternatieven voor minder succesvolle onderdelen van je instructie.
Verplichte literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - Geerts, W., Van Kralingen, R. (2025). <i>Handboek voor leraren</i> (4e druk). Bussum: Coutinho. ISBN: 9789046907221 - Van der Wal, J., Theunissen, M. & De Wilde, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. ISBN: 978904690758 - Ros, A., Castelijns, J., Van Loon, A., & Verbeeck, K. (2020). <i>Gemotiveerd leren en lesgeven</i> (2e druk). Bussum: Coutinho.

Post propedeuse

6. Afstemmen binnen een positief leerklimaat

Dimensies	Beoordelingscriteria
Klassenmanagement	1. Je bent je bewust dat jouw regels en routines/rituelen in de groep helpen om een positief leerklimaat te creëren en kan de keuzes die jij hierin maakt verantwoorden.
	2. Je betreft de groep bij een onderwijsactiviteit en je kunt deze betrokkenheid van de groep vasthouden. *
	3. Je hebt zicht op je eigen verbale en non-verbale communicatie en kan deze bewust wendbaar inzetten om een positief leerklimaat te creëren.
	4. Je kunt (on)gewenst gedrag signaleren en erop reageren om een positief klassenklimaat te stimuleren. *
	5. Je hanteert effectieve didactiek die passend is bij de context en die bijdraagt aan de veiligheid en het leren van de lerenden. *
	6. Je interacteert actief (non)verbaal met je groep en stemt af op de lerenden in variërende situaties. *

Groeps- en communicatieproces begeleiden	7. Je geeft sturing aan het groepsproces op basis van verkregen informatie over de normen, rollen en cohesie binnen de groep. *
	8. Je herkent pedagogische dilemma's bij anderen of jezelf en kunt op basis hiervan verantwoorde keuzes maken in je pedagogisch handelen die van invloed zijn op de groep.
Kansengelijkheid	9. Je hebt hoge verwachtingen van de lerenden, ongeacht opleidingsniveau, beroep, inkomen of etniciteit van ouders.
	10. Je communiceert en geeft constructieve feedback vanuit objectieve en hoge verwachtingen van de lerenden
Reflecteren	11. Je reflecteert systematisch op jouw handelen m.b.t. het veilige en stimulerende leerklimaat in jouw groep en kan het effect van jouw handelen benoemen en daaropvolgende keuzes legitimeren.
Verplichte literatuur en / of hulpmiddelen	Kneyber, R. (2020). <i>Orde houden</i> . Amersfoort: Uitgeverij Phronese. Gedragsproblemen in de klas: basiswerk voor preventief werken met jongeren Anton Horeweg (2024). <i>Gedragsproblemen in de klas: Basiswerk voor preventief werken met jongeren</i> . Uitgeverij Boom

Leeruitkomst	
Dimensies	Beoordelingscriteria
Inventariseren van behoeften	Je gebruikt en analyseert de uitkomsten van passende methoden en bronnen om de onderwijs- en/of ontwikkelbehoeften van de lerenden in kaart te brengen en stemt af met betrokkenen.
Didactisch afstemmen	In de onderbouwde didactische keuzes die je maakt stel je hoge verwachtingen, daarbij stem je af op de onderwijs- en/of ontwikkelbehoeften in/van de groep.* Je keuzes en handelen dragen bij aan het bevorderen van gelijke kansen, een veilig leerklimaat en inclusief onderwijs. In de didactische keuzes die je maakt, houd je rekening met de ontwikkeling van de executieve functies van jouw lerenden en de verschillen tussen lerenden op het gebied van meest voorkomende leer- en gedragsproblemen.
Pedagogisch afstemmen	In de onderbouwde pedagogische keuzes die je maakt, stel je hoge verwachtingen, daarbij stem je af op de onderwijs- en/of ontwikkelbehoeften in/van de groep.*

	Je keuzes en handelen dragen bij aan het bevorderen van gelijke kansen, een veilig leerklimaat en inclusief onderwijs. In de pedagogische keuzes die je maakt, houd je rekening met de ontwikkeling van de executieve functies van jouw lerenden en de verschillen tussen lerenden op het gebied van meest voorkomende leer- en gedragsproblemen.
Inzicht eigen handelen	Je evalueert je pedagogisch en didactisch handelen in relatie tot de onderwijs- en ontwikkelbehoefte van de lerenden met behulp van theoretische inzichten. Op basis van je evaluatie formuleer je theoretisch onderbouwde voornemens voor je toekomstig handelen.
Verplichte literatuur en / of hulpmiddelen	Kneyber, R. (2020). <i>Orde houden</i> . Amersfoort: Uitgeverij Phronese. Gedragsproblemen in de klas: basiswerk voor preventief werken met jongeren Anton Horeweg (2024). <i>Gedragsproblemen in de klas: Basiswerk voor preventief werken met jongeren</i> . Uitgeverij Boom

7. Leerstof verwerken

Beoordelingsdimensies	Beoordelingscriteria
Toepassing van vakdidactiek	Je kiest leeractiviteiten die aansluiten bij vakdidactische principes en de leerdoelen ondersteunen.
	Je varieert werkvormen en spreidt oefeningen in de tijd om de leerstof beter te laten beklijven.
Activerend lesgeven	Je gebruikt activerende werkvormen die lerenden stimuleren tot actieve deelname en betrokkenheid.
	Je achterhaalt regelmatig of de leerstof begrepen is en past daarop je aanpak aan op basis van deze feedback.
Differentiatie	Je stemt je instructie af op de verschillende leerbehoeften door middel van differentiatie in werkvormen, opdrachten en ondersteuning, om tegemoet te komen aan de diversiteit van leerbehoeften bij de lerenden.
	Je differentieert in werkvormen en opdrachten om tegemoet te komen aan de diverse leerbehoeften van de lerenden.
Evaluatie van eigen handelen	Je evalueert of jouw instructie effectief is geweest in relatie tot de leerdoelen.

Literatuur	Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. A. (2019). <i>Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i> . Ten Brink Uitgevers.
-------------------	--

8. Ontwerpen van onderwijs

Beoordelingsdimensies	Beoordelingscriteria
Oriënteren	Je oriënteert je op de context: de doelgroep (o.a. voorkennis en leerbehoeften) en de school (o.a. de schoolvisie/het onderwijsconcept en het leerplan van het vak/leergebied).
	Je oriënteert je op <u>ontwerpmodellen</u> en relevante <u>(vak)didactische uitgangspunten</u> vanuit de literatuur.
	Je reflecteert kritisch op je oriëntatie en formuleert van daaruit herleidbare ontwerpprincipes.
Ontwerpen	Je ontwerp kent een constructieve afstemming tussen leerdoelen, leeractiviteiten en toetsing.
	Je werkt benodigdheden eenduidig en zorgvuldig uit (o.a. voorbereiding, planning, onderwijsmateriaal, instructiemateriaal en toetsing).
	Je verantwoordt je keuzes op basis van je ontwerpprincipes uit de oriëntatie, onderbouwd vanuit generieke en vakspecifieke literatuur.
	Je ondersteunt lerenden in hun ontwikkeling van school- en vaktaal, passend bij hun niveau.
Evalueren	Je verzamelt gedurende het ontwerpproces gerichte informatie bij diverse onderwijsprofessionals en lerenden, en gebruikt deze om de kwaliteit van het ontwerp te versterken.

Literatuur	Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. A. (2019). <i>Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i> . Ten Brink Uitgevers.
-------------------	--

9. Formatief handelen

Beoordelingsdimensies	Beoordelingscriteria
Formatieve cyclus	Je zet een formatieve cyclus in om lerenden inzicht te geven in hun leerproces en voortgang.
	Je maakt gebruik van toetsvormen als leer- en oefenstrategie.
	Je verzamelt data over de lerenden zodat je een geïnformeerde vervolgactie kunt inzetten.
Feedback geven	Je geeft constructieve en specifieke feedforward, feedback en feedup in die lerenden ondersteunt bij het behalen van vakinhoudelijke leerdoelen.
	Je zorgt ervoor dat de feedforward, feedback en feedup direct toepasbaar is en bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van de lerenden.
Zelfsturing van lerenden	Je begeleidt lerenden in het ontwikkelen van strategieën om zelfstandig te komen tot beheersing van de leerstof.
	Je leert lerenden reflectieve leerstrategieën aan om hun eigen leerproces te sturen en te evalueren.
Literatuur	Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. A. (2019). <i>Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i> . Ten Brink Uitgevers.

10. Beoordelen en beslissen

Beoordelingsdimensies	Beoordelingscriteria
Weergave van de toetscontext	<i>Je schetst de context waarin de toetsactiviteit plaatsvindt aan de hand van de visie op leren en toetsen, (eventueel aanwezig) toetsbeleid, doelgroep en situering in het leertraject.</i>

<u>Kwaliteit van de toetsactiviteit</u>	<i>Je doet een uitspraak over de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsactiviteit.</i>
<u>Cyclisch proces van toetsontwikkeling</u>	<i>Je komt op basis van een analyse van een uitgevoerde toetsactiviteit tot beslissingen en verbeteracties.</i>
	<i>Je ontwerpt een toetsactiviteit, inclusief een beoordelingsmodel, op basis van vooraf opgestelde leerdoelen.</i>
<u>Functie van de toetsactiviteit</u>	<i>Je onderbouwt de selectieve functie van de toets met het oog op beoordelen dan wel beslissen. Je beschrijft de genomen beslissingen over het verder leren van de lerende.</i>
<u>De eigen rol, taak en verantwoordelijkheden</u>	<i>Je evalueert de rol die je hebt vervuld in de verschillende fasen van de toetscyclus en je signaleert verbeterpunten rondom de organisatie van de toetsactiviteit.</i>
Literatuur	Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. A. (2019). <i>Wijze lessen: Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i> . Ten Brink Uitgevers.